

Nota Wmo / lokaal gezondheidsbeleid 2012-2016

Plan van aanpak

Samenvatting

Integrale nota

Gelet op de samenhang tussen de beleidsvelden gaan we voor de periode 2012-2016 wederom een integrale nota Wmo en lokaal gezondheidsbeleid opstellen.

Actualisering van bestaand beleid

Uitgangspunt vormt het beleid zoals dat de afgelopen 4 jaar is neergezet. We streven naar behoud van hetgeen is gerealiseerd, met oog voor mogelijke verdere verbeteringen en verbindingen. We gaan het beleid vorm geven vanuit de opvatting dat de Wmo een brede participatiewet is die alle burgers van de gemeente betreft en zij samen de zogenaamde civil society vormen.

Alle prestatievelden, maar wel accenten

In de nota zullen we ingaan op alle 9 prestatievelden, met accent op de prestatievelden 3 (informatie, advies en cliëntondersteuning) en 5 (participatie), 6 (individuele voorzieningen). En extra aandacht voor prestatieveld 5, de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers, gelet op het belang hiervan voor de sociale cohesie.

Nieuwe ontwikkelingen betrekken

In het kader van de Wmo krijgen we de komende jaren te maken met de decentralisatie van de Jeugdzorg en de extramuraal begeleiding en dagbesteding uit de AWBZ. Deze ontwikkelingen zullen van grote invloed zijn op de inhoud en de organisatie van de maatschappelijke ondersteuning. Andere ontwikkelingen die we eveneens zullen betrekken bij de nieuwe nota zijn: de uitgangspunten voor een nieuwe verordening voor de individuele voorzieningen (volgens 'de kanteling') en de scheiding van wonen en zorg.

Rol gemeente: regie

Uitgangspunt van de de Wmo is dat de gemeente de regie voert. Wij gaan ons richten op onder andere het realiseren van samenhang binnen het Wmo-beleid en tussen het Wmo-beleid en de aanpalende beleidsgebieden. En op het optimaliseren van de samenwerking met en tussen betrokken organisaties.

Schaarse middelen

De middelen voor het Wmo-beleid worden de komende jaren schaarser, waardoor de opgebouwde Wmo-reserve zal moeten worden aangesproken. Voor de nieuwe taken komen gelden over van het rijk, maar dit gaat met bezuinigingen gepaard. Met ons beleid willen we een structurele balans tussen uitgaven en inkomsten bereiken.

Participatie en communicatie

In september 2011 gaan we een startconferentie houden voor alle betrokken partijen. Uit de deelnemers stellen we een klankbordgroep samen die we toevoegen aan de al bestaande Wmo-klankbordgroep, opdat een breed samengestelde groep ontstaat. In het gehele traject gaan we zowel burgers en instellingen als de klankbordgroep betrekken, onder andere door het organiseren van bijeenkomsten en met gebruikmaking van de sociale media.

Bestuurlijke verantwoordelijkheid

Het Wmo- en het lokaal gezondheidsbeleid vallen onder de verantwoordelijkheid van de portefeuillehouder Welzijnzaken. De uitvoering, het verstrekken van de individuele voorzieningen, vallen onder de verantwoordelijkheid van de portefeuillehouder Sociale Zaken.

Planning

We verwachten de conceptnota in januari 2012 voor een zienswijze (B-stuk) en in april 2012 voor vaststelling (A-stuk) aan te kunnen bieden.

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	4
1.1	Bestuurlijke verantwoordelijkheid	4
1.2	Prestatievelden	4
1.3	Het beleidsplan 2008-2011	5
2.	Het nieuwe beleidsplan	6
2.1	Uitgangspunten	6
2.2	Lokaal gezondheidsbeleid	7
2.3	Levensloopbenadering	7
2.4	Doelgroepen	7
2.5	Derden	7
3.	Relevante Context en Ontwikkelingen	8
3.1	Context	8
3.2	Ontwikkelingen	9
3.3	Bestuursakkoord 2011-2015	9
3.4	Conclusie	10
4.	Participatie en Communicatie	11
4.1	Het traject	11
4.2	Regionale afstemming	12
5.	Financiën	12
5.1	Algemeen	12
5.2	Nieuwe taken: Jeugdzorg en begeleiding en dagbesteding uit AWBZ	13
6.	Bijlagen	14
6.1	Planning	15
6.2	Overzicht beleidsuitvoering 2008-2011	16
6.3	Financieel overzicht	19

1. Inleiding

Op 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ingevoerd. In deze wet zijn de Welzijnswet en de Wet voorzieningen gehandicapten opgegaan. De Wmo heeft de gemeenten verantwoordelijk gemaakt voor de maatschappelijke ondersteuning van mensen, met als doel dat zij (ongeacht of zij een beperking hebben) kunnen participeren in de samenleving en zelfredzaam kunnen zijn.

Het eerste Wmo-beleidsplan is in juni 2008 door de raad vastgesteld en betrof de jaren 2008 tot en met 2011. Dit plan was een combinatie van de Wmo en het lokaal gezondheidsbeleid. In de periode 2008-2011 is de Wmo in Heemstede op de rails gezet en heeft het lokaal gezondheidsbeleid verder vorm gekregen. Voor de uitvoering van verschillende onderdelen van de Wmo is nieuw beleid ontwikkeld, zoals de ondersteuning van mantelzorgers, de ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin en de uitvoering van de hulp bij het huishouden. In regionaal verband zijn onder andere afspraken gemaakt over maatschappelijke opvang, verslavingszorg en preventieve geestelijke gezondheidszorg activiteiten.

Met ingang van 2012 dient er een nieuw vierjarenplan te zijn, zowel voor de Wmo als het lokale gezondheidsbeleid. Wederom kiezen we ervoor om deze plannen samen te brengen in een nota. Om te komen tot een nieuw plan voor de jaren 2012 tot 2016, zijn de volgende voorbereidende stappen gezet:

- Stand van zaken van de uitvoering van het huidige Wmo beleidsplan (bijlage 2);
- Inventarisatie van de recente ontwikkelingen met gevolgen voor het nieuwe plan (zie onder2);
- Overzicht financiën Wmo (2007 - 2011) en budget komende jaren (bijlage 3).

Mede op basis hiervan kunnen we komen tot een actualisering van de gemeentelijke visie op participatie en maatschappelijke ondersteuning. Een visie die het kader zal vormen voor het beleid in de komende periode van 4 jaar.

1.1 Bestuurlijke verantwoordelijkheid

Zowel het Wmo-beleid als het lokaal gezondheidsbeleid valt onder de verantwoordelijkheid van de portefeuillehouder Welzijnszaken. De uitvoering, het verstrekken van de individuele voorzieningen zoals een rolstoel, woonvoorziening, vervoersvoorziening en hulp bij het huishouden, valt onder de verantwoordelijkheid van de portefeuillehouder Sociale Zaken. Het Wmo-beleid zal op onderdelen het verstrekkingenbeleid raken, bijvoorbeeld bij het formuleren van uitgangspunten voor de verordening voorzieningen Wmo. Vooral daar waar dit het geval is, zal in het voorbereidende traject afstemming plaatsvinden tussen de beide portefeuillehouders.

1.2 De prestatievelden

De Wmo kent 9 prestatievelden. In het beleidsplan dient in ieder geval aandacht gegeven te worden aan het beleid dat de gemeente gaat voeren ten aanzien van de prestatievelden. Deze zijn:

1. het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;
2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;

4. het ondersteunen van mantelzorgers daaronder begrepen steun bij het vinden van adequate oplossingen indien zij hun taken tijdelijk niet kunnen waarnemen, alsmede het ondersteunen van vrijwilligers;
5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer;
7. het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd;
8. het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen;
9. het bevorderen van verslavingsbeleid.

Ten aanzien van de prestatievelden 7 tot en met 9 heeft de gemeente Haarlem de functie van centrumgemeente. Dit betekent dat het beleid ten aanzien van deze prestatievelden door de gemeente Haarlem, in afstemming met de regiogemeenten, wordt voorbereid en uitgevoerd.

1.3 Het beleidsplan 2008-2011

In het beleidsplan voor de jaren 2008-2011 is de gemeentelijke doelstelling voor het Wmo-beleid als volgt geformuleerd: "We willen bereiken dat iedere Heemstedenaar volwaardig kan deelnemen aan de maatschappij. Via toereikende algemene voorzieningen of - als dat ondanks eigen inzet en die van de omgeving niet kan - via individuele verstrekkingen."

Hiervan uitgaande streven we met het Heemsteedse Wmo-beleid de volgende doelstellingen na:

1. Het bevorderen van het welzijn en de gezondheid van de Heemsteedse inwoners.

Dit vraagt om de inzet van preventieve voorzieningen en activiteiten die mogelijkheden bieden voor ontspanning, recreatie, sociale en maatschappelijke participatie, ontplooiing en zelfredzaamheid. Ondanks preventieve voorzieningen en activiteiten kan de situatie zich voordoen dat Heemsteedse inwoners maatschappelijk en/of sociaal buiten de gemeenschap komen te staan. Op deze situatie is de tweede doelstelling van het Heemsteeds Wmo-beleid gericht.

2. Het bieden van ondersteuning aan Heemsteedse inwoners die door fysieke, psychische of sociale oorzaken in een kwetsbare positie verkeren.

Dit vraagt om curatieve voorzieningen die - veelal tijdelijk- worden ingezet om degenen die in een kwetsbare positie verkeren hier weer uit te helpen. Als de curatieve voorzieningen niet voldoende zijn, wordt zorg gedragen voor het verstrekken van individuele voorzieningen (rolstoelen, vervoers- en woonvoorzieningen, uitgebreid met de hulp bij het huishouden). Hiermee kunnen mensen, die door beperkingen niet in staat zijn mee te doen, zodanig worden gecompenseerd dat zij in staat zijn hun huishouden te voeren, zich kunnen verplaatsen en andere kunnen ontmoeten. Oftewel, kunnen "meedoen".

Mede op basis van de doelstellingen is in de beleidsnota gekozen voor het beschrijven van de voorzieningen in de volgende volgorde:

1. algemene preventieve voorzieningen, bedoeld voor alle inwoners;
2. de algemene curatieve voorzieningen, bedoeld voor (bijzondere) groepen inwoners en
3. de individuele voorzieningen, waarop, na indicatiestelling, een beroep kan worden gedaan.

Voor zover beleidsvoorstellen met betrekking tot de Wmo zijn gedaan na vaststelling van het beleidsplan 2008-2011, zijn deze beoordeeld aan de hand van de volgende prioriteitsstelling:

1. Inzet van middelen ten behoeve van individuele Wmo-voorzieningen (huishoudelijke hulp)
2. Inzet van middelen ten behoeve van curatieve voorzieningen.
3. Inzet van middelen voor preventieve voorzieningen.

In het beleidsplan voor de jaren 2008-2011 zijn ruim 40 beleidsvoorstellen opgenomen. Bij de tussentijdse evaluaties zijn aanvullende beleidsvoorstellen gedaan. In totaliteit zijn 50 voorstellen gedaan, die nagenoeg allemaal zijn uitgevoerd. Ter informatie is een overzicht van deze beleidsvoornemens en de stand van zaken in de uitvoering als bijlage bijgevoegd (bijlage 2).

2. Uitgangspunten voor het Beleidsplan 2012-2016

2.1 Uitgangspunten

Op basis van het eerste Wmo beleidsplan voor de periode 2008 tot en met 2011 is er al veel gebeurd op alle prestatievelden c.q. beleidsterreinen die de Wmo en het lokale gezondheidsbeleid betreffen. De maatschappelijke organisaties hebben op diverse momenten te kennen gegeven tevreden te zijn over de wijze waarop de gemeente uitvoering geeft aan het Wmo- en lokale gezondheidsbeleid.

Recent is nieuw beleid vastgesteld op het gebied van sport en mantelzorgondersteuning en is beleid op het gebied van jeugd en onderwijs in voorbereiding. Zowel sport, mantelzorgondersteuning als jeugdbeleid vallen onder het Wmo-beleid (prestatievelden 1, 2 en 4). Vanzelfsprekend zal in de nota op alle prestatievelden worden ingegaan maar we gaan het accent leggen op de prestatievelden 3 (Loket) 5 (bevorderen participatie) en 6 (individuele voorzieningen).

Het nieuwe beleid willen we vorm geven vanuit de opvatting dat de Wmo een brede participatiewet is die betrekking heeft op alle burgers van de gemeente die gezamenlijk de civil society vormen. In de civil society vormt de sociale cohesie een belangrijke basis. Deze willen we verder verstevigen door de betrokkenheid van alle burgers bij de samenleving te vergroten. Bijzondere aandacht willen we hierbij geven aan de inzet van burgers als vrijwilliger of mantelzorger (prestatieveld 4).

In het beleidsplan zullen we ook in gaan op de nieuwe taken die als gevolg van de decentralisatie van de Jeugdzorg en de overgang van de Begeleiding en dagbesteding uit de AWBZ (zie hoofdstuk 4) op de gemeente afkomen. Op deze onderdelen zullen de kaders schetsen voor het toekomstige gemeentelijke beleid.

Gelet op de financiële situatie (zie hoofdstuk 6) zien we het als een uitdaging om de komende periode zoveel mogelijk te behouden van hetgeen in voorgaande jaren is opgebouwd.

Indeling

In de nota gaan we een indeling naar thema's opnemen. Voorafgaand aan de beschrijving van de thema's gaan we in op die zaken die de thema's overstijgen. Zoals de aanleiding voor de nota, de centrale doelstelling (participatie van alle burgers, met accent op de inzet als vrijwilliger en mantelzorger), de van toepassing zijnde wet- en regelgeving en de van belang zijnde ontwikkelingen en trends. De brede participatiegedachte gaan we centraal stellen in het beleidsplan en van daaruit de

verbinding leggen met en tussen de verschillende thema's leggen. Daarbij geven we ook aan hoe we vanuit onze regierol de verbindingen gaan leggen.

In het Wmo-beleidsplan voor de periode 2012–2016, zullen we in ieder geval het volgende aangeven:

- a. wat de gemeentelijke centrale doelstelling en de subdoelstellingen zijn (actualisering);
- b. hoe het samenhangende beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning vorm zal worden gegeven en welke acties in de door het plan bestreken periode zullen worden ondernomen waarbij gefocust wordt op de nieuwe ontwikkelingen;
- c. welke resultaten de gemeente in de door het plan bestreken periode wenst te behalen;
- d. welke maatregelen de gemeenteraad en het college nemen om de kwaliteit te borgen van de wijze waarop de maatschappelijke ondersteuning wordt uitgevoerd;
- e. welke maatregelen de gemeenteraad en het college nemen om voor degene aan wie maatschappelijke ondersteuning wordt verleend keuzevrijheid te bieden met betrekking tot de activiteiten van maatschappelijke ondersteuning.

2.2 Lokaal gezondheidsbeleid

Zoals in de inleiding aangegeven, heeft de gemeenteraad ook de verplichting om eens in de 4 jaar een nota lokaal gezondheidsbeleid vast te stellen. Bij de vorige beleidsnota is besloten om, gelet op de raakvlakken van het gezondheidsbeleid met het Wmo-beleid, een integrale nota Wmo/lokaal gezondheidsbeleid op te stellen. Dit argument is onverminderd van toepassing. Daarom zullen we wederom een integrale beleidsnota Wmo en lokaal gezondheidsbeleid opstellen.

3.3 De levensloopbenadering

Bij de nota Jeugd en Onderwijs is begonnen met de "Levensloopbenadering". Deze willen we ook voortzetten in de nieuwe Wmo-nota. De levensloopbenadering gaat er van uit dat een mens welzijn ervaart als hij de regie over zijn eigen leven kan voeren, in een inspirerende omgeving leeft, en een balans vindt tussen de vijf levensgebieden. De gebieden zijn: lichaam en geest, sociale relaties, materiële zekerheid, arbeid en presteren, waarden en inspiratie.

De levensloopbenadering gaat uit van eigen verantwoordelijkheid en sluit daarom goed aan bij de Heemsteedse situatie. De eigen verantwoordelijkheid van iedere individuele burger om de eigen levensloop en de gewenste kwaliteit van leven te plannen en te sturen. De overheid - en in het bijzonder de lokale overheid - heeft de verantwoordelijkheid om burgers in hun zelforganiserend vermogen te ondersteunen. Ook moet de lokale overheid compensatie bieden op levensdomeinen waar tekorten worden ervaren en dient zij een inspirerende leefomgeving te creëren waarin mensen zich kunnen ontplooiën. Het gaat dus niet om een paternalistische overheid, maar een dienende en ondersteunende overheid die in verschillende hoedanigheden ondersteuning biedt in fasen rondom school, (kinder)opvang, maatschappelijke ontplooiing, zorg, het ondersteunen van netwerken etc.

2.4 Doelgroepen

De beleidsnota zal vooral op de volgende doelgroepen betrekking hebben:

- a. Alle Heemstedenaren, en in het bijzonder
- b. degenen die zich inzetten voor een ander of voor de gemeenschap, zoals actieve wijk – en buurtbewoners, vrijwilligers en mantelzorgers.
- c. degenen met een lichamelijke, verstandelijke of andere beperking, incl. chronisch zieken en ouderen die beperkingen ondervinden.
- d. degenen met complexe, meervoudige problemen, waaronder psychosociale of psychiatrische, zoals OGGZ-cliënten, daklozen, verslaafden en slachtoffers van huiselijk geweld.

2.5 Derden

Het Wmo-beleid raakt een groot aantal lokale en regionale organisaties en instellingen. Door het accent te leggen op de participatie van burgers als vrijwilliger en mantelzorger én de nieuwe taken die naar de gemeenten komen, gaan we contacten met bepaalde organisaties en instellingen intensiveren én gaan we contacten leggen met organisaties en instellingen die tot nu toe op een grotere afstand van de gemeente stonden.

Bij deze laatste groep gaat het vooral om instellingen die de Jeugdzorg-taken en de AWBZ-taken begeleiding en dagbesteding uitvoeren. Hiervoor gaan we zo veel mogelijk gebruik maken van de bestaande overleggen. Indien noodzakelijk gaan we voor de nieuwe taken wellicht nieuwe overleggen opstarten.

3. Relevante Context en Ontwikkelingen

Voordat we ingaan op de relevante ontwikkelingen voor de nieuwe nota, gaan we onderstaand eerst in op de context waarbinnen we het nieuwe beleid vorm gaan geven.

3.1 Context

Regie gemeente

De Wmo gaat ervan uit dat gemeente de regie voert in het complexe en veelomvattende veld dat de Wmo bestrijkt. Wij zullen ons hierbij richten op:

- Het realiseren van de samenhang binnen het Wmo-beleid en tussen het Wmo-beleid en de aanpalende beleidsgebieden.
- Het realiseren van optimale burgerbetrokkenheid.
- Het initiëren en implementeren van vernieuwingen.
- Het optimaliseren van de synergie tussen uitvoeringsorganisaties die in de ketens samenwerken.

In het beleidsplan zullen wij nader aangeven hoe wij deze rol willen invullen en welke instrumenten wij daarbij willen inzetten.

Inclusief beleid

Inclusief beleid is beleid dat rekening houdt met mensen die een beperking hebben. Uitgangspunt is dat algemene voorzieningen zoveel mogelijk zijn ingericht voor gebruik door alle burgers. Voorwaarde daarvoor is dat er sprake is van inclusief beleid. Beleid dat vooraf rekening houdt met de verschillende mogelijkheden en beperkingen van mensen, bijvoorbeeld door te zorgen voor voldoende levensloopbestendige woningen en een adequate inrichting van de openbare ruimte. Ook preventieve maatregelen om het gebruik van reguliere voorzieningen te bevorderen passen onder inclusief beleid. Het nieuwe beleid gaan we zoveel mogelijk invulling geven vanuit de uitgangspunten van inclusief beleid.

Gemeentelijke bezuinigingen

In het kader van de bezuinigingen heeft de raad in maart 2011 de uitgangspunten voor het subsidiebeleid vastgesteld. Op basis hiervan heeft het college de bezuinigingen op de subsidies per 2012 uitgewerkt. Hierbij is aangegeven dat inhoudelijke keuzes gemaakt worden in de nieuwe Wmo-beleidsnota.

Opgemerkt wordt dat de uitgangspunten voor de bezuinigingen op het subsidiebeleid mede gebaseerd zijn op de prioriteitsstelling zoals opgenomen in de beleidsnota 2008-2011: dit betekent onder andere dat de komende periode geen sprake is van bezuinigingen op de curatieve voorzieningen. Vanzelfsprekend houden we in de op te stellen beleidsnota rekening met de neergelegde uitgangspunten voor de bezuinigingen vanaf 2012.

3.2 Ontwikkelingen

In de afgelopen jaren zijn landelijk ontwikkelingen ingezet die het gemeentelijke beleid beïnvloeden en hierdoor ook van invloed zijn op het nieuwe beleidsplan. Het gaat dan om de kanteling en de scheiding tussen wonen en zorg.

De Kanteling

In prestatievelden 5 en 6 van de Wmo, traditioneel terrein van individuele, geïndiceerde voorzieningen, werkt het VNG-project "de Kanteling" aan de omslag van afhandelen van een aanvraag naar "luisteren naar de vraag van de burger". Daarbij wordt niet gedacht in beperkingen en beschikbare voorzieningen maar in termen van het samen met mensen oplossingen bedenken. Het is een omslag van "aanspraak op" naar "oplossen van ". De compensatieplicht uit de Wet wordt anders vormgegeven. Dit vindt zijn weerslag in een nieuwe "gekantelde" Wmo verordening, waardoor ook in juridische termen de werkwijze geborgd wordt. Burgers moeten de "zekerheid" van het vertrouwde rechtenstelsel loslaten. De gemeente moet zich inspannen voor maatwerk en samen met de mensen bekijken welk ondersteuningsarrangement ertoe bijdraagt dat zij meer en beter kunnen participeren.

In de Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken (IASZ) werkt de gemeente samen met de gemeenten Bloemendaal en Haarlemmerliede en Spaarnwoude. De verstrekking van voorzieningen wordt door de IASZ verzorgd. Om deze reden zijn zowel de medewerkers van het Loket Heemstede als de medewerkers van de IASZ zijn reeds getraind in de nieuwe manier van werken. Echter de verordening is nog niet "gekanteld". De uitgangspunten voor de nieuwe verordening gaan we opnemen in het beleidsplan. Deze uitgangspunten gaan we achtereenvolgens samen met de gemeenten Bloemendaal en Haarlemmerliede en Spaarnwoude uitwerken in een nieuwe verordening.

Scheiding wonen en zorg

In de AWBZ wordt (getemporiseerd) overgegaan tot het scheiden van wonen en zorg (het wonen maakt geen deel meer uit van AWBZ aanspraken; burgers betalen huur voor de wooncomponent en krijgen de zorg via de AWBZ vergoed) . Hierdoor krijgen bewoners meer keuzevrijheid. Zorginstellingen zullen zich beter gaan richten op de woonwensen van cliënten. Ter compensatie van de extra woonlasten, wordt de huidige intramurale eigen bijdrage verlaagd. Bewoners die de woonlasten financieel niet kunnen dragen, komen in aanmerking voor de huurtoeslag. Scheiden van wonen en zorg heeft zowel invloed op de bedrijfsvoering als op de huisvesting. De Normatieve Huisvestingscomponent (NHC) is immers gekoppeld aan de Zorgzwaartepakketten (ZZP's). De scheiding wonen en zorg betreft een voortschrijdende extramuralisering van de zorg waardoor de gemeente te maken zal krijgen met de zorg voor de langer thuisblijvende burgers. Met de gevolgen hiervan moeten we zoveel mogelijk rekening houden.

3.3 Bestuursakkoord 2011-2015

De gemeente krijgt de komende jaren te maken met ontwikkelingen die een gevolg zijn van het recent gesloten bestuursakkoord 2011-2015. Hierin is opgenomen dat de AWBZ-functies begeleiding en dagbesteding en de jeugdzorg naar de gemeenten overgaan.

Overheveling van de AWBZ--functies begeleiding en dagbesteding

De afgelopen jaren zijn de gemeenten al geconfronteerd met de gevolgen van wijzigingen (pakketmaatregel) in de AWBZ. Zo is de individuele begeleiding in 2009 naar de gemeenten overgegaan en is in 2010 de dagopvang op psycho-sociale grondslag beëindigd. Op grond van hetgeen in het Bestuursakkoord is overeengekomen zal een verdere decentralisatie van functies uit de AWBZ naar de gemeenten plaatsvinden. Deze decentralisatie is omvangrijker dan de eerdere.

Bij de overheveling van de functies (extramuraal) dagbesteding en begeleiding naar de Wmo gaat het om voorzieningen waar mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke of zintuiglijke handicap,

mensen met een psychiatrische stoornis en ouderen met een psychogeriatrische grondslag (bijvoorbeeld dementie) nu gebruik van maken.

Welke taken precies overgaan staat op dit moment nog niet vast. De verwachting is dat de decentralisatie van begeleiding en dagbesteding zal leiden tot een aanpassing van de Wmo. Ook is nog niet duidelijk hoe deze aanpassing er uit gaat zien. Als overgangsjaar wordt 2013 genoemd, waarbij gemeenten verantwoordelijk zijn voor de mensen die zich na 1 januari 2013 melden. Vanaf 2014 komt de verantwoordelijkheid volledig bij de gemeente te liggen.

De decentralisatie van de Awbz functie begeleiding en dagbesteding is een ontwikkeling naar een steeds grotere verantwoordelijkheid van gemeenten voor participatie. Het gaat om niet-medische functies en betreft activiteiten die gericht zijn op zaken als zelfredzaamheid en participatie. Daarmee wordt de visie van de gemeente op de uitvoering van de Wmo een belangrijk ijkpunt voor de aanpak van de nieuwe taken. De betrokken zorgaanbieders zullen zich meer moeten gaan richten op de gemeentelijke context.

De decentralisatie van de jeugdzorg

Belangrijk onderdeel in het bestuursakkoord is decentralisatie van de jeugdzorg van provincie naar gemeenten. Alle taken van de jeugdzorg worden overgeheveld naar gemeente, te weten de provinciale jeugdzorg (Wet op de jeugdzorg), de jeugdbescherming en de jeugdreclassering, de jeugd-ggz (Zorgverzekeringswet) en de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte (Lvg) jeugd (AWBZ). Samen met de tijdelijke regeling CJG komt er één financiering en een nieuw wettelijk kader voor al deze vormen van ondersteuning en hulp aan kinderen en hun opvoeders.

De decentralisatie van de jeugdzorg heeft een nauwe relatie met de decentralisatie van de Awbz. Immers de functies begeleiding en dagbesteding betreffen onder meer ook jeugdigen. In de voorbereiding op de uitvoering zal nader worden ingegaan op de verbinding tussen deze ontwikkelingen.

Wijzigingen regelingen sociale zekerheid (Wajong, Wet werken naar vermogen)

Het kabinet wil met minder geld meer mensen aan het werk helpen. In dat kader kondigt het kabinet bezuinigingen op de WSW, Wajong (gedeeltelijk arbeidsongeschikten) en op reïntegratiemiddelen (participatiebudget) aan. Dit wordt gerealiseerd door de één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt te introduceren die erop gericht is zoveel mogelijk mensen te laten werken naar vermogen. Hierbij worden budgetten ontschot en wordt het instrument loondispensatie (tijdelijk werken onder het minimumloon) mogelijk. Bij de motivering van de bezuiniging op de reïntegratiemiddelen wordt verwezen naar prestatieveld 4 van de Wmo waarin de ondersteuning van vrijwilligers is opgenomen.

3.4 Conclusie

De decentralisatie van de Jeugdzorg (overheveling van de verantwoordelijkheid van o.a. de provincie naar de gemeenten) en de overheveling van de Dagbesteding en Begeleiding uit de AWBZ naar de gemeenten zullen in de jaren 2012 en 2013 veel inzet van de gemeenten vragen voor wat betreft de voorbereiding voor de uitvoering. Naast het verkrijgen van inzicht in de doelgroepen die het betreft, de voorzieningen die weg gaan vallen en het onderzoeken van de mogelijkheden voor alternatieven, zal het ook gaan om regionale afstemming en het vinden van de lokale aansluiting. Als gevolg van de beide decentralisaties zullen de taken van het CJG en het Loket in de uitvoering verder toenemen. De nieuwe taken sluiten overigens aan bij de wijze waarop tot nu toe zowel aan het CJG als aan het Loket vorm is gegeven. Beide hebben ook een belangrijke rol gehad bij de eerdere pakketmaatregelen AWBZ, waarbij in de jaren 2009 en 2010 al voormalige AWBZ voorzieningen zijn beëindigd en/of naar de gemeenten overgegaan.

Deze ontwikkelingen zijn van grote invloed op de inhoud, de organisatie (waaronder mogelijk ook de formatie) en de financiën van de maatschappelijke ondersteuning en gaan dan ook een belangrijk onderdeel uitmaken van het nieuwe beleidsplan.

4. Participatie en communicatie

4.1 Het traject

Het participatie- en communicatietraject valt uiteen in twee onderdelen/fasen te weten de totstandkoming van het (concept)plan en de formele inspraakprocedure met betrekking tot het ontwerpplan. Voor het gehele traject geldt dat zoveel mogelijk gebruik gemaakt zal worden van en aansluiting gezocht zal worden bij de contacten en overleggen die er al zijn met o.a. de betrokken instellingen.

Evenals bij de nota Jeugd en Onderwijs gaan we een startconferentie houden waarvoor alle stakeholders worden uitgenodigd. Uit deze deelneming gaan we een klankbordgroep samenstellen die wordt toegevoegd aan de Wmo-klankbordgroep die in 2007 is ingesteld. De Wmo-klankbordgroep bestaat uit vertegenwoordigers van ouderenbonden en Stichting 't Web (belangenorganisatie gehandicapten) en zullen we op deze wijze verbreden. We streven naar een uitbreiding met onder andere vertegenwoordigers uit de mantelzorg, het vrijwilligerswerk en (verstandelijk) gehandicapten.

Op de eerste fase, de totstandkoming van het plan, is o.a. artikel 11 van de Wet maatschappelijke ondersteuning van toepassing. Dit artikel luidt:

1. het college betreft de ingezetenen van de gemeente en in de gemeente een belang hebbende natuurlijke en rechtspersonen bij de voorbereiding van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning, op de wijze voorzien in de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet vastgestelde verordening;
2. het college stelt ingezetenen van de gemeente en in de gemeente belang hebbende natuurlijke en rechtspersonen vroegtijdig in de gelegenheid zelfstandig voorstellen voor het beleid inzake maatschappelijke ondersteuning te doen;
3. het college stelt verschaft de informatie die nodig is ter uitvoering van het bepaalde in het eerste en het tweede lid;
4. het college vergewist zich bij de voorbereiding van het beleid tevens van de belangen en behoeften van ingezetenen die hun belangen en behoeften niet goed kenbaar kunnen maken.

Over de tweede fase, de formele inspraakprocedure, geeft artikel 12 van de Wmo het volgende aan:

'Alvorens een voordracht tot vaststelling door de gemeenteraad te doen, vraagt het college over het ontwerpplan advies aan de gezamenlijke vertegenwoordigers van representatieve organisaties van de kant van vragers op het gebied van maatschappelijke ondersteuning'.

Aan de eerste fase wordt als volgt invulling gegeven:

1. Het in de loop van 2011 enkele malen plaatsen van een bericht in de gemeentelijke rubriek in De Heemstede, alsmede een aankondiging op de gemeentelijke website, waarbij inwoners van de gemeente en in de gemeente een belang hebbende natuurlijke en rechtspersonen (bijv. inwoners van andere gemeenten die mantelzorg verrichten in Heemstede en elders gevestigde instellingen die werkzaam zijn binnen Heemstede) worden uitgenodigd voorstellen te doen voor het Wmo- plan 2012-2016. Hierbij gaan we nadrukkelijk de mogelijkheden van de sociale media gebruiken.
2. Het houden van een enquête onder de bekende, op het terrein van de Wmo werkzame lokale en

regionale instellingen (zie 10a en b), waarmee zij in de gelegenheid worden gesteld voorstellen te doen voor het Wmo-plan 2012-2016.

3. Eén of meer bijeenkomsten met instellingen, geïnteresseerde burgers etc. De eerste bijeenkomst is een zogenaamde startbijeenkomst. De bijeenkomsten zullen bestaan uit zowel het toetsen van aannames als meedenken.
Afhankelijk van het onderwerp kunnen deze bijeenkomsten lokaal dan wel regionaal plaatsvinden. De startbijeenkomst zal in ieder geval lokaal plaats vinden.
4. Het tussentijds betrekken van de klankbordgroep bij de totstandkoming van de beleidsnota.
5. De kwetsbare en minder goed of niet bereikbare groepen worden via 'hun' instellingen benaderd.

Het voordeel van deze vormen van participatie tezamen is dat de bevolking breed wordt geraadpleegd en dat de gemeente relatief snel vooruit kan met de ontwikkeling van het plan. Op deze wijze wordt gestreefd naar betrokkenheid en een breed draagvlak.

Aan de tweede fase van het communicatietraject wordt invulling gegeven door het conceptplan voor advies voor te leggen aan de klankbordgroep Wmo.

4.2 Regionale afstemming

Tijdens het gehele traject zal, gelet op de onderwerpen, ook steeds aandacht zijn voor regionale voorbereiding (o.a. informatieverzameling) en afstemming, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Voor de onderwerpen Jeugdzorg en Begeleiding en Dagbesteding vanuit de Awbz zal dit met alle gemeenten in de regio Zuid-Kennemerland zijn. Voor de nieuwe Wmo-verordening zal dit vooral met de gemeenten Bloemendaal en Haarlemmerliede en Spaarnwoude zijn. De eerste afspraken hierover zijn ambtelijk inmiddels gemaakt.

Inzake de decentralisatie van de Jeugdzorg heeft de provincie laten weten om via het Provinciaal Bestuurlijk Overleg Jeugd (PBOJ) in de loop van 2011 diverse bijeenkomsten te organiseren ten behoeve van informatiedeling, kennisdeling etc. Deze bijeenkomsten voorzien in een behoefte van zowel de gemeenten als de betrokken instellingen. Door te kiezen voor de lijn van het PBOJ zal de provincie de ondersteuningsactiviteiten uitzetten op zowel ambtelijk als op bestuurlijk niveau.

Regionaal zal bestuurlijk afstemming plaatsvinden in het portefeuillehoudersoverleg Wmo etc. waarvan de gemeente Haarlem het secretariaat voert. Dit is een overleg van de portefeuillehouders Wmo van de gemeenten in Zuid-Kennemerland. Voor de nieuwe Wmo-verordening zal de bestuurlijke afstemming plaatsvinden in het portefeuillehoudersoverleg dat gekoppeld is aan de Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken (Bloemendaal, Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Heemstede).

5. Financiën

5.1 Algemeen

In bijlage 3 is een overzicht opgenomen van de beschikbare middelen voor de Wmo. Deze bedragen op dit moment en voor de huidige taken op jaarbasis ca 2,4 miljoen. Hier staan uitgaven tegenover van circa 2,8 miljoen per jaar. Hieruit kan worden afgeleid dat het structurele Wmo-budget in de jaren 2012 tot en met 2014 naar verwachting onvoldoende zal zijn om de structurele Wmo-uitgaven te dekken. Daardoor zal de reserve in deze jaren afnemen met in totaliteit bijna € 1,1 miljoen tot circa € 370.000.

De uitgaven ten laste van het Wmo-budget bedragen in de jaren 2011 tot en met 2014 naar verwachting in totaliteit circa € 11 miljoen. De uiteindelijke reserve bedraagt, afgezet tegen de uitgaven, ruim 3 % van dit bedrag.

De Wmo-uitgaven bestaan voor het merendeel uit de kosten voor de Hulp bij het huishouden (€ 1,6 miljoen op jaarbasis in 2010). Deze uitgaven worden vooral beïnvloed door het aantal cliënten, het aantal uren hulp bij het huishouden per cliënt en de tarieven. De ontwikkeling van deze factoren is moeilijk te voorspellen. Wel kan gesteld worden dat de gemeente hier het risico loopt dat de uiteindelijke uitgaven voor de hulp bij het huishouden hoger zullen zijn dan de geprognosticeerde € 1,6 miljoen verhoogd met 2% per jaar. Om dit risico op te kunnen vangen, is het belangrijk om in ieder geval de Wmo-reserve in stand te houden en hiervoor geen andere verplichtingen aan te gaan. Vanzelfsprekend zullen we de ontwikkeling van de uitgaven in relatie tot de inkomsten en de reserve goed blijven volgen. Het nieuwe beleid zal, gelet op het financiële risico en de relatief kleine reserve, gericht zijn op het bereiken van een structurele balans tussen uitgaven en inkomsten.

Opgemerkt wordt dat bij de inwerkingtreding van de Wmo de geldstromen van het rijk naar de gemeenten voor taken die al bij de gemeente lagen, ongewijzigd zijn gebleven. Dit betekent o.a. dat de budgetten voor de rolstoelen, vervoersvoorzieningen en woonvoorzieningen ongewijzigd zijn opgenomen in de gemeentebegroting. Deze uitgaven maken geen deel uit van het Wmo-budget dat voor de nieuwe taken is ontvangen.

De wijze waarop de begroting is ingericht, vormt geen belemmering om te komen tot een integraal Wmo-beleid.

5.2 Nieuwe taken: jeugdzorg en begeleiding en dagbesteding uit de AWBZ

Uit het onlangs gesloten bestuursakkoord blijkt dat cijfermatig nog veel onzeker is. Voor de nieuwe taken komen extra middelen beschikbaar, naar verwachting voor de Jeugdzorg circa € 3 miljard en voor de begeleiding en dagbesteding circa € 2,2 miljard (voorlopig).

Het genoemde bedrag voor de begeleiding en dagbesteding is het bedrag dat resteert na aftrek van een bezuiniging van landelijk € 140 miljoen. Het macrobudget zal pas definitief worden vastgesteld als er meer duidelijkheid is over het over te hevelen takenpakket. Het bedrag dat de gemeenten in een in te stellen decentralisatie-uitkering zullen ontvangen, wordt gebaseerd op de werkelijke uitgaven 2010 van de huidige uitvoerders. De cijfers 2010 worden geïndexeerd aan de hand van de daarvoor geraamde groeivoet binnen het Budgettair Kader Zorg (gemiddeld 2,5% per jaar) en een beschikbare nominale index volgens de thans gehanteerde systematiek binnen de AWBZ. Op het totale geïndexeerde budget dat wordt overgeheveld in 2013/2014 wordt een korting toegepast van 5%.

De door de gemeenten te realiseren besparing voor het jeugddomein kent een oplopende reeks in het regeerakkoord. Deze bedraagt netto € 80 miljoen in 2015, oplopend tot € 300 miljoen vanaf 2017.

Het verdeelmodel volgens welke de landelijk beschikbaar komende middelen over de gemeenten worden verdeeld, is nog niet bekend. Op basis van een eerste inschatting zal het voor Heemstede voor beide decentralisaties tezamen gaan om een bedrag van in totaliteit circa € 6 miljoen op jaarbasis.

Invoerings- en Uitvoeringskosten

Voor de invoeringskosten decentralisatie AWBZ is in totaal eenmalig € 130 miljoen beschikbaar. De gemeenten ontvangen daarvan € 80 miljoen, mits zij kunnen aantonen dit bedrag werkelijk nodig te hebben. Het ligt voor de hand dat de gemeenten die € 80 miljoen ontvangen, verdeeld over 2012 en 2013. Welk deel in welk jaar moet nog worden vastgesteld.

Voor de uitvoering van de over te hevelen AWBZ-taken krijgen gemeenten structureel een bedrag dat gelijk is aan de uitvoeringskosten van de huidige uitvoerders. Dat wordt overgeheveld naar gemeenten. Daarnaast stelt het kabinet vanaf 2016 totaal € 55 miljoen structureel beschikbaar voor uitvoeringskosten van zorg voor jeugd en AWBZ-begeleiding samen. In 2014 gaat het daarbij om € 35 miljoen en in 2015 om € 45 miljoen.

Voor de invoeringskosten van de overheveling van de Jeugdzorg stelt het Rijk - aanvullend op de afspraken over invoeringskosten voor begeleiding in het concept hoofdlijnenakkoord - incidenteel € 64 miljoen beschikbaar (2012: € 16 mln, 2013: € 48 mln). Rijk, IPO en VNG maken afspraken over de inzet van deze middelen.

Zoals onder 2.4 aangegeven kan de decentralisatie van deze taken tot de noodzaak om de formatie uit te breiden. De kosten hiervan kunnen ten laste gebracht worden van de uitvoeringskosten. De kosten van eventuele noodzakelijke tijdelijke extra inzet kunnen ten laste komen van de invoeringskosten.

In de op te stellen beleidsnota Wmo/lokaal gezondheidsbeleid 2012-2015 gaan we nader in op de ontwikkeling van de inkomsten en uitgaven Wmo, inclusief de financiële en eventuele personele gevolgen van de komst van de nieuwe taken. Ook hier geldt dat het beleid gericht zal zijn op het realiseren van een structurele balans tussen inkomsten en uitgaven.

6. Bijlagen

- Bijlage 1: Planning
- Bijlage 2: Overzicht beleidsuitvoering 2008-2011
- Bijlage 3: Financieel overzicht

Bijlage 1: Planning

Activiteit	Tijdstip	Door
Vaststellen startnotitie	Mei 2011	College
Uitzetten enquête	Mei/Juni 2011	Welzijnszaken / Communicatie
Toelichten proces: - Commissie Ouderenwerk - Klankbordgroep Wmo	Mei/Juni 2011	Welzijnszaken / Evt. portefuillehouder
Publicatie in weekblad en op website	Mei/Juni 2011	Welzijnszaken / Communicatie
Verwerken reacties	Juli/Augustus2011	Welzijnszaken
Brede (start-)bijeenkomst met instellingen	September	Welzijnszaken / portefuillehouder
Betrekken instellingen / burgers: - Commissie Ouderenwerk - Klankbordgroep Wmo	September/Oktober 2011	Welzijnszaken / Evt. portefuillehouder
Verwerken resultaten gesprekken partijen / Schrijven conceptplan	September t/m november 2011	Welzijnszaken
Bespreken conceptplan met Wmo- klankbordgroep	November/December 2011	Welzijnszaken/ portefuillehouder
Behandeling conceptplan door commissie Samenleving	Januari 2012	Commissie Samenleving
Verwerken reacties op conceptplan	Februari 2012	Welzijnszaken
Overleg met Wmo- klankbordgroep over definitieve plan	Februari/Maart 2012	Welzijnszaken / portefuillehouder
Collegebehandeling en besluitvorming	Maart 2012	College
Behandeling plan door commissie Samenleving	April 2012	Commissie Samenleving
Vaststelling plan door gemeenteraad	April 2012	Gemeenteraad

Bijlage 2: Overzicht uitvoering beleidsvoorstellen 2008 t/m 2011

Stand van zaken periode nota Wmo/lokaal gezondheidsbeleid 2008-2011

Inleiding

In juni 2008 is de beleidsnota "Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)/lokaal gezondheidsbeleid 2008 t/m 2011: Meedoen in Heemstede" vastgesteld.

In oktober 2009 is de tussentijdse evaluatie "Meedoen in Heemstede" vastgesteld. Deze evaluatie betrof de periode juli 2008 t/m juni 2009. Vervolgens is in maart 2010 een stand van zaken (per 1 januari 2010) gepresenteerd m.b.t. het vervolg van de uitvoering van de besluiten uit zowel de beleidsnota Wmo als de genoemde tussentijdse evaluatie.

In onderstaand overzicht is weergegeven wat de stand van zaken is van de uitvoering van de besluiten uit zowel de beleidsnota Wmo als de tussentijdse evaluatie per 31 december 2010. Het overzicht betreft beleidsvoorstellen uit zowel de beleidsnota als uit de evaluatienota. In de gekleurde vakjes zijn de wijzigingen aangegeven t.o.v. de vorige stand van zaken.

Uit het onderstaande schema blijkt dat het 45 van de 50 beleidsvoorstellen uit de Wmo-nota en de tussentijdse evaluatie zijn uitgevoerd en dat 5 beleidsvoorstellen (op dit moment in voorbereiding zijn en) in 2011 kunnen worden uitgevoerd. Nadere informatie over de stand van zaken van deze in 2011 uit te voeren voorstellen treft u in het onderstaande (pagina 2) aan.

Schema: stand van zaken juli 2008 tot en met december 2010

Besluit op basis van de beleidsnota (juli 2008) en de evaluatie (sub a onderdelen)	Gerealiseerd	In voorbereiding/ planning realisatie	Nog te starten/ planning realisatie
1. Aanpassing deelverordening investeringen	September 2009		
2. Aanschaffen soloapparatuur	December 2008		
3. Aanschaffen nieuwe Kobus	Oktober 2008		
3a Overgaan tot verkoop 'oude' Kobus	September 2010		
4. Uitbreiding preventief huisbezoek naar 80-jarigen			
4a Stichting WOH verzoeken om gefaseerd uitvoering te geven aan het preventief huisbezoek		2 ^e kwartaal 2011	
5. Inhaalslag 2008 preventief huisbezoek	Per 2009		
6. Informatiemiddag 65-jarigen	Per november 2008		
7. Extra seniorenvrijwilligers	Januari 2009		
8.. Opleiding vrijwilligers voor administratieve ondersteuning	November 2009		
9. Problematiek peuterspeelzalen	April 2009		
10. Straatfeesten	Per 2 ^e helft 2008		
11. Projecten t.b.v. leefbaarheid	Per september 2009		
12. Projecten voorkomen schulden jongeren (CJG)	Per 2 ^e helft 2010		
13. Voorzieningen sport/ontmoeten voor jeugd	Oktober 2008	2 ^e /3 ^e kwartaal	

	en Februari 2010	2011	
14. Voorwaarden uitvoering vrijwilligerswerk (Casca)	Januari 2009		
15. Beeindigen participatie comité vrijwilligerswerk	3 ^e kwart 2008		
16. Onderzoek maatschappelijke stages	April 2009		
17. Subsidie Stichting Netwerk Vrijwilligershulp ZK	2 ^e helft 2008		
18. Inzet interventiewerk jeugd	Juni 2009		
19. Buurtbemiddeling (Stichting Meerwaarde)	Februari 2009		
19a Uitbreiding naar 20 a 25 huishoudens, in samenwerking met woningcorporaties	Januari 2010		
20. Participatie Tandem in Loket Heemstede	2 ^e helft 2008		
21. Uitbreiding inzet Stichting WOH in Loket H'stede	Oktober 2008		
22. Ontwikkelen voorlichtingsmateriaal	Februari 2009		
23. Onderzoek naar zorgadviesteams op scholen	Juli 2009		
24. Realiseren CJG	Maart 2010		
25. Mantelzorgondersteuning	Juli 2009		
26 Subsidie aan Stichting Tandem	3 ^e kwart 2008		
27. Subsidie aan Stichting Thuiszorg Gehandicapten	3 ^e kwart 2008		
28. Bereik jonge mantelzorgers	Juli 2009		
29. Subsidie Stichting WOH, activerend huisbezoek	3 ^e kwart 2008		
30. Gratis proefdeelname activiteiten door ouderen	3 ^e kwart 2008		
31. Subsidie aan Stichting De Baan	3 ^e kwart 2008		
32. Verhogen Subsidie aan Stichting Kontext	3 ^e kwart 2008		
33. Subsidie Stichting Zorgbalans (Draagnet)	3 ^e kwart 2008		
34. Nieuw aanbesteding huishoudelijke hulp	Juni 2009		
35. Voorlichting alcoholgebruik zwangerschap (CJG)			2011
36. Voorlichting scholen genotmiddelengebruik	Januari 2009		
37. Jeugdsportpas continueren	Per maart 2009		
38. Fitness en verbeteren eetpatroon, kinderen	Per november 2009		
39. Project gezonde kantine voortgezet onderwijs		2 ^e kwartaal 2011	
40. Project sporthackers	Per maart 2009		
41. GALM project voor 65-75 jarigen	Per maart 2009		
42. Subsidie aan Jeugd RIAGG collectieve preventie	3 ^e kwart 2008		
43. Subsidie Stichting Buitenamstel collectieve preventie	3 ^e kwart 2008		
44. Subsidie Stichting Onbekende kwaliteiten	3 ^e kwart 2008		
45. Training Systematisch signaleren mishandeling	Januari 2009		
46. Werken volgens RAAK-methode (CJG)	Per 3 ^e kwartaal 2010		
47. Besluit maatschappelijke ondersteuning 2010: verhogen PGB	December 2009		
48. Besluit nemen over de levering van trapliften per 1 januari 2010	November 2009		
49. Algemene welzijnsvoorzieningen uitbreiden met Dagopvangvoorziening voor ouderen	1 juli 2010		
50. Convenant aangaan met partijen in sociaal team		1 ^e kwartaal 2011	

Toelichting beleidsvoorstellen die in 2011 worden uitgevoerd

Ad 4: Uitbreiding preventief huisbezoek naar 80-jarigen

Op dit moment is er nog geen ruimte om hier invulling aan te geven. Dit wordt mede veroorzaakt door de 'inhaalslag' (zie voorstel 5) die de Stichting WOH per 2009 met de inzet van vrijwilligers uitvoert. In het kader van deze inhaalslag (bezoeken "80-minners" die voorheen nog geen huisbezoek hebben gehad) hebben bijna 1.000 ouderen een uitnodiging voor een preventief huisbezoek ontvangen. Ruim de helft van hen stelt prijs op een huisbezoek; deze bezoeken zijn op dit moment nog niet afgerond. De Stichting WOH kan, nadat deze inhaalslag is afgerond, gefaseerd uitvoering gaan geven aan het preventief huisbezoek aan 80-jarigen. Dit zal kunnen starten in het tweede kwartaal 2011.

Ad 13: Voorzieningen sport/ontmoeten voor jeugd

Om te kunnen voldoen aan de behoefte van jongeren om elkaar in de buurt te ontmoeten en te sporten, is besloten meerdere voorzieningen te realiseren, waar een combinatie van sport en ontmoeten mogelijk is. Uitgegaan is van minimaal 2 een bedrag van in totaliteit € 100.000.

Met de vaststelling van de "Sport en bewegen in Heemstede" (oktober 2008) is besloten een voorziening te realiseren op het gemeentelijke sportpark en een andere in de vorm van een Speelbos. Nadere besluitvorming over de invulling van deze laatste voorziening heeft plaatsgevonden in februari 2010. De uitwerking van beide voorzieningen zal naar verwachting leiden tot uitvoering in het 3e kwartaal van 2011.

Ad 35: Voorlichting alcoholgebruik zwangerschap (CJG)

Volgens planning zullen vanuit het CJG in de periode oktober 2010-juli 2011 circa 10 themabijeenkomsten op het gebied van opvoed- en opgroeiondersteuning worden georganiseerd (voor ouders, jongeren en professionals). Het onderhavige onderwerp maakt hiervan onderdeel uit en staat gepland in het 2^e kwartaal van 2011.

Ad 39: Project gezonde kantine voortgezet onderwijs

De voorbereiding voor dit project is gestart. Afronding en uitvoering van dit project hangen af van de mogelijkheden van de GGD, die het project wil uitvoeren maar daar vooralsnog geen kans toe heeft gezien, c.q. geen ruimte voor heeft gehad. Uitvoering kan naar verwachting plaatsvinden in het 2^e kwartaal van 2011.

Ad 50: Convenant partijen sociaal team

Een conceptconvenant is in augustus jl. ter beoordeling voorgelegd aan de partijen die participeren in het Sociaal Team. In het laatste kwartaal van 2010 zal de nadere invulling en de besluitvorming kunnen plaatsvinden, waarna formele besluitvorming en ondertekening naar verwachting kan volgen in het eerste kwartaal van 2011.

14 maart 2011.

Bijlage 3: Financieel overzicht

BUDGET EN RESERVE NIEUWE WMO TAKEN 2011-2014

Inleiding

Voor de nieuwe taken in het kader van de Wmo ontvangt de gemeente sinds 2007 jaarlijks een budget via de uitkering uit het Gemeentefonds. Ten laste van dit budget komen de volgende uitgaven:

- a. Kosten voor de hulp bij het huishouden
- b. Uitvoeringskosten hulp bij het huishouden
- c. Verstrekkingen i.p.v. de voormalige subsidieregelingen Awbz en het besluit bijdragen Awbz-gemeenten
- d. Activiteiten/projecten waartoe bij de vaststelling van de Beleidsnota Wmo / lokaal gezondheidsbeleid 2008-2011 is besloten

Tot en met 2010 is het jaarlijks verkregen budget ruimer geweest dan de kosten die met a t/m d gemoed waren. De raad heeft met betrekking tot deze gelden besloten dat deze beschikbaar dienden te blijven voor Wmo doeleinden. Op 31 december 2010 is sprake van een reserve Wmo van € 1.568.000.

In de nota Wmo/lokaal gezondheidsbeleid 2008/2011 is de volgende rangorde neergelegd voor het aangaan van verplichtingen uit Wmo-gelden:

1. Uitgaven ten behoeve van individuele voorzieningen
2. Uitgaven ten behoeve van curatieve voorzieningen
3. Uitgaven ten behoeve van preventieve voorzieningen.

Hulp bij het huishouden

Voor de hulp bij het huishouden is op 1 oktober 2009, na een Europese aanbestedingsprocedure, een nieuwe overeenkomst aangegaan met de aanbieders van hulp bij het huishouden. De overeenkomst is aangegaan voor een periode van 2 jaar met voor de gemeenten de eenzijdige optie om de overeenkomst tweemaal met 1 jaar te verlengen. Voorgesteld is om per 1 oktober 2011 van de verlengingsmogelijkheid gebruik te maken, waardoor de overeenkomst in ieder geval doorloopt tot 1 oktober 2012.

Op het moment van aanbesteding is geconcludeerd dat weliswaar sprake is van een kostenstijging maar dat deze binnen het structurele Wmo-budget kan worden opgevangen.

Gelet op de ingangsdatum van de nieuwe overeenkomst is 2010 het eerste volledige jaar gedurende welke met de nieuwe aanbieders is gewerkt. Zoals al aangekondigd in de najaarsnota 2010 zijn de uitgaven voor de hulp bij het huishouden hoger dan verwacht t.w. € 1.626.725 (werkelijk) i.p.v. € 1.320.000 (begroot).

Analyse ontwikkeling uitgaven hulp bij het huishouden 2010

Heemstede	2009	2010	Toename in %
Klasse 1 uren	31.901	39.947	25,22%
Klasse 2 uren	30.268	28.820	-4,78%
Klasse 3 uren	2.736	5.250	91,89%
Uren totaal	64.905	74.017	14,04%
Kosten	1.373.684	1.626.726	18,42%

Geconcludeerd kan worden dat de stijging van de uitgaven grotendeels veroorzaakt wordt door de stijging van het aantal uren dat Hulp bij het huishouden is geleverd. Hierbij wordt nog opgemerkt dat het aantal cliënten licht gestegen is namelijk van 641 op 31 december 2009 naar 661 op 31 december 2010.

Onder de oude overeenkomst (tot 1 oktober 2009) waren er problemen bij de levering van de hulp bij het huishouden. De levering onder de nieuwe overeenkomst verloopt aanzienlijk beter, waardoor het aantal daadwerkelijk geleverde uren hulp bij het huishouden sterk is gestegen. De kostenstijging is voor 'slechts' 4% een gevolg van de hogere tarieven.

Ontwikkeling budget en reserve Wmo 2011 tot en met 2014

Naast een stijging van de uitgaven wordt de gemeente ook geconfronteerd met een verlaging van het Wmo-budget. Naast een verlaging van het macrobudget met 200 miljoen, gelden ook andere verdelingsmaatstaven. Beide ontwikkelingen leiden voor Heemstede tot een verlaging van het Wmo-budget vanaf 2011. In 2011 wordt naast het Wmo-budget nog eenmalig een suppletieuitkering ontvangen van € 364.812 om de vermindering van het budget in dat jaar gedeeltelijk te compenseren.

In de meerjarenplanning wordt er vanuit gegaan dat de uitgaven voor de hulp bij het huishouden gelet op de vergrijzing en het langer zelfstandig blijven wonen van ouderen vanaf 2011 licht zal blijven stijgen. Voor de meerjarenplanning is uitgegaan van een jaarlijkse stijging van 2%. Bij deze aanname blijven de structurele uitgaven ten laste van het Wmo-budget in 2011 nog binnen het beschikbare budget (inclusief suppletieuitkering). Vanaf 2012 zal het budget niet langer toereikend zijn om de structurele uitgaven volledig te dekken en zal jaarlijks een beroep gedaan moeten worden op de Wmo-reserve.

In onderstaand overzicht is de stijging van de uitgaven Hulp bij het huishouden van bijna € 1,4 miljoen in 2009 tot ruim € 1,6 miljoen in 2010 verwerkt en is vanaf 2011 rekening gehouden met een stijging van 2% per jaar. Met mogelijke kostenstijgingen als gevolg van nieuwe tarieven (bv na een nieuwe aanbesteding per 1 oktober 2013) is in de meerjarenplanning geen rekening gehouden. Dit impliceert een risico.

Zoals uit onderstaand overzicht blijkt leiden de structurele uitgaven in de periode tot en met 2014 tot een afname van de Wmo-reserve tot ca. € 370.000 per 31 december 2014.

Jaren	2011	2012	2013	2014
Wmo-budget	2.797.408	2.432.596	2.432.596	2.432.596
Uitgaven	2.725.407	2.759.000	2.793.000	2.828.000
Eenmalige onttrekkingen	187.000			
Toevoeging/onttrekking reserve Wmo	- 114.994	- 326.404	- 360.404	- 395.404
Ontwikkeling reserve Wmo*	1.453.299	1.126.895	766.491	371.087

** Ontwikkeling reserve Wmo: de hier opgenomen bedragen zijn opgebouwd uit ontvangen Wmo-gelden. Deze bedragen zijn exclusief een bedrag van € 782.000 dat is gereserveerd uit de terugkoop van rolstoelen. De bedragen die de gemeente voor deze individuele voorzieningen ontvangt lopen niet via het Wmo-budget.

Eenmalige onttrekkingen Wmo-reserve in 2011

Uitgaven worden pas aan het Wmo-budget c.q. de reserve onttrokken als deze daadwerkelijk zijn gedaan. Hierdoor zijn de aangegane verplichtingen voor speelvoorzieningen nog niet aan het Wmo-budget onttrokken en maken deze deel uit van de reserve Wmo. Voor de speelvoorzieningen gaat het om een bedrag van in totaliteit € 100.000.

Ook is in de Wmo-reserve een bedrag opgenomen van aanvankelijk € 69.000, zijnde van het rijk ontvangen middelen voor de ondersteuning van mantelzorgers. Hiervan is in 2010 een bedrag uitgegeven van € 17.000, zodat in de Wmo-reserve nog een bedrag resteert van € 52.000 voor mantelzorgondersteuning. Uitgaven op dit onderdeel zullen, in overeenstemming met de beleidsnota mantelzorgondersteuning, nog plaatsvinden.

Verder is besloten (college 20 oktober 2010) om een deel van het structurele tekort van de Veiligheidsregio Kennemerland in 2011 ad € 152.000 voor € 35.000 (GGD deel) te dekken uit de WMO reserve.

• Speelvoorzieningen	€ 100.000
• Mantelzorgvoorziening	€ 52.000
• Veiligheidsregio Kennemerland (tekort GGD)	<u>€ 35.000</u>
Totaal	€ 187.000

Rekening houdende met bovenstaande onttrekkingen is de prognose dat per 31 december 2011 van de reserve een bedrag van € 1.453.299 resteert.

Samenvatting en conclusie

Uit het bovenstaande kan worden afgeleid dat het structurele Wmo-budget in de jaren 2012 tot en met 2014 naar verwachting onvoldoende zal zijn om de structurele Wmo-uitgaven te dekken. Daardoor zal de reserve in deze jaren afnemen met in totaliteit bijna € 1,1 miljoen tot ca. € 370.000.

De uitgaven ten laste van het Wmo-budget bedragen in de jaren 2011 tot en met 2014 naar verwachting circa € 11 miljoen. De uiteindelijke reserve bedraagt, afgezet tegen de uitgaven, ruim 3 % van dit bedrag.

De Wmo-uitgaven bestaan voor het merendeel uit de kosten voor de Hulp bij het huishouden (€ 1,6 miljoen op jaarbasis in 2010). Deze uitgaven worden vooral beïnvloed door het aantal cliënten, het aantal uren hulp bij het huishouden per cliënt en de tarieven. De ontwikkeling van deze factoren is moeilijk te voorspellen. Wel kan gesteld worden dat de gemeente hier het risico loopt dat de uiteindelijke uitgaven voor de hulp bij het huishouden hoger zullen zijn dan de geprognosticeerde € 1,6 miljoen verhoogd met 2% per jaar. Om dit risico op te kunnen vangen, is het belangrijk om in ieder geval de Wmo-reserve in stand te houden en hiervoor geen andere verplichtingen aan te gaan. Gelet op het risico en de relatief kleine reserve is het noodzakelijk om de inkomsten en uitgaven structureel met elkaar in balans te brengen.

De inzet van de reserve is in overeenstemming met de rangorde zoals vastgelegd in de nota Wmo/lokaal gezondheidsbeleid 2008/2011.

In de nieuw op te stellen beleidsnota Wmo/lokaal gezondheidsbeleid zal nader worden ingegaan op de ontwikkeling van de inkomsten en uitgaven Wmo.

Heemstede, 15 maart 2011.